

**„Hívásvégződtetés egyedi, nyilvános helyhez kötött telefonhálózatban”
nagykereskedelmi piacról a 2. piacelemzési körben hozott határozat rövid összefoglalása**

A határozat száma: DH-26154-29/2007. (2007.12.18.)

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

A piacmeghatározás során a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: **Tanács**) az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. 2003. február 11-én megjelent Ajánlása (a továbbiakban: **Ajánlás**) Mellékletében 9. számmal jelölt, a címben szereplő piacot elemezte. A piacmeghatározás során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A **hívásvégződtetési szolgáltatás**: hálózati szolgáltatás, a hívás továbbítása az összekapcsolási pontról a hívott előfizető hozzáférési pontjára. A vizsgált piacot mindegyik nyilvános, rögzített helyű telefon szolgáltató esetében a következő, forgalmi jellegű és kiegészítő szolgáltatások együttese képezi:

- más nyilvános, helyhez kötött telefon vagy mobil rádiótelefon szolgáltató előfizetői által kezdeményezett hívások végződtetése a szolgáltató hálózatában;
- forgalom mérés és a forgalmi díjak számlázása az igénybevevő szolgáltató részére;
- hordozott szám hívása esetén jogszabályban előírt együttműködés az igénybevevő szolgáltatóval,
- együttműködés a szolgáltatást igénybevevő szolgáltatóval a hibakeresés és a hibaelhárítás terén,
- kiegészítő szolgáltatások.

A Tanács megállapította, hogy a fenti szolgáltatás-elemek közül a szolgáltatók piaci helyzetére leginkább az első szolgáltatáselem volumene a jellemző, amely a végződtetett hívások során a fogadott forgalommal, valamint a végződtetési percdíjakból eredő árbevétellel jellemezhető.

A piacmeghatározás során a Tanács a 9. számú vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piaco(ka)t is megvizsgálta, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés általában befolyásolhatja a nagykereskedelmi piac határait.

A kiskereskedelmi szinten lehetséges keresleti helyettesítés elemzése során a Tanács azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által választott helyettesítő szolgáltatások, amelyek a szolgáltatókra nagykereskedelmi szinten éreztetik hatásukat.

A Tanács megállapította, hogy a kiskereskedelmi piacon az előfizetők a hívásvégződtetési szolgáltatást keresleti oldalról helyettesíteni képesek pl. visszahívás vagy hangposta üzenet útján, azonban ilyenkor is felmerül a hívásvégződtetési díj fizetése, de a rövidebb kapcsolat miatt csökkentett mértékben. Ezek az esetek főleg a lakossági hívó és az üzleti hívott kapcsolatában fordulnak elő, a hívások teljes volumenéhez képest nem tekinthetők számottevőnek. Megállapítható az is, hogy a visszahívás az eredeti hívó fél hálózatában emeli a végződtetési forgalom volumenét, újabb helyettesítés lehetősége ilyenkor már ésszerűtlen.

A kiskereskedelmi piacon kínálati helyettesítés rövid távon nem jöhet szóba, mert az új piacralépő az érintett hívó előfizető átvételét, a szükséges infrastruktúra kiépítése után, csak hosszabb idő elteltével lenne képes megvalósítani. Emellett az átvételben az érintett (nagy gyakorisággal hívott) előfizető maga általában nem is érdekelt.

Ebből következően a Tanács megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piaccal kapcsolatos kiskereskedelmi piacokon nincsenek olyan jelentős keresleti, illetve kínálati helyettesítési lehetőségek, melyek a nagykereskedelmi piac szélesítését indokolnák.

A nagykereskedelmi szinten lehetséges **keresleti helyettesítés** vizsgálata során a Tanács azt vizsgálta, hogy a hívásvégződtetés nagykereskedelmi szolgáltatás helyettesíthető-e más nagykereskedelmi szolgáltatással.

A Tanács arra a megállapításra jutott, hogy keresleti helyettesítésre nincs lehetőség. A hívott előfizetői hozzáférési pontokat, illetve az ott bekapcsolt végberendezést csak azon a hozzáférési hálózaton keresztül lehet összekapcsolni a hívást kezdeményező vagy közvetítő hálózattal, amelyhez a hívott előfizető csatlakozik, és amelynek azonosítóját a hívó fél tárcsázta. Az igénybevevő szolgáltató számára tehát nincsen választási lehetőség más végződtetési szolgáltató választására. A keresleti helyettesítésnek tehát műszaki akadálya van.

A **kínálati helyettesítés** vizsgálata során a Tanács megvizsgálta a szóba jöhető vállalkozásokat, melyeknek hálózata alapvetően alkalmas közvetítőválasztás szolgáltatás nyújtására. Megállapította, hogy három ilyen lehetséges vállalkozás típus létezik, melyek részben alkalmas infrastruktúrával rendelkeznek:

1. vezetékes műsorelosztó szolgáltatók
2. nem nyilvános (magánhálózattal rendelkező) helyhez kötött telefon tevékenységet végző vállalkozások,
3. áramszolgáltató vállalatok.

A Tanács megállapította, hogy a piacralépés a meglévő korszerű infrastruktúrán túlmenően jelentős beruházásokat igényel. Így a Tanács megállapította, hogy kínálati oldalról helyettesítő hatás nincs.

A **földrajzi kiterjedés** vizsgálatának a célja általában annak megállapítása, hogy az érintett piac esetében mely földrajzi területi határokon belül lehet a versenyfeltételeket homogénnek tekinteni, figyelembe véve a keresleti és kínálati helyettesítés szempontjait is.

A „Hívásvégződtetés **egyedi**, nyilvános helyhez kötött telefonhálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piac esetében ez az általános elv sajátosan érvényesül. A vizsgált piac megnevezése meghatározza a homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi területet, amely maga az egyedi hálózat, hiszen azon kívül a szolgáltató nyilvánvalóan nem tudja szolgáltatását nyújtani, azon belül viszont a szolgáltató előfizetői számára más szolgáltató nem tudja a végződtetési szolgáltatást nyújtani.

Ebből következően a vizsgált piac szereplőjeként meghatározott minden egyes szolgáltatónak a saját hálózata egy külön földrajzi piacként értelmezendő, amelyen belül az adott szolgáltató részesedése 100%-os. Ezek a földrajzi piacok azonban a hálózatok kiépítettsége miatt esetenként egymással átfedésben is lehetnek.

Ennek alapján a hívásvégződtetési piacon 15 földrajzi piac azonosítható, melyek között a vizsgált piacon való (árbevételben és forgalomban mért) részvételük alapján lényeges eltérések vannak:

- Volt koncessziós szolgáltatók által ellátott területek: Magyar Telekom (Emitellel összeolvadt területe), a Hungarotel, az Invitel és a Monor Telefon Rt.
- Alternatív szolgáltatók által ellátott területek: PanTel, BT Limited, eTel, GTS-Datanet, UPC Kft., Dunakanyar Holding, DIGI Kft., FiberNet Kft., Tarr Építő Kft., T-Kábel Kft., TvNetWork Nyrt..

II. Érintett piac vizsgálata

Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

A Tanács megállapította, hogy a vezetékes piacokra történő belépés tekintetében adminisztratív és jogi korlátok lényegében nincsenek. A strukturális korlátokat illetően új hálózat létesítése jelentős beruházással, és így az elsüllyedt költség veszélyével jár.

A Tanács megállapította, hogy a meghatározott piacokon a verseny a vizsgálati időtávon belül nem közeledik a hatékony versenyhez, valamint, hogy egyedül a versenyjog nem elegendő az adott hírközlési piacok szabályozásához.

Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy mind a 15 földrajzi piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, így szükséges a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A Bizottság Tájékoztatójában (Guidelines) az erőfölény megállapítására alkalmazott kritériumokat a Tanács egyenként megvizsgálta, és ezek közül a következő kritériumok vizsgálatát tekintette kiemelkedően jelentősnek a döntés meghozatala során:

- piaci részesedés;
- a vállalkozások mérete,
- a nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés,
- a kiegyenlítő vásárlóerő,
- a tőkepiacokhoz való hozzáférés,
- méretgazdaságosság,
- választékgazdaságosság,
- vertikális integráció,
- potenciális verseny hiánya.

A Tanács megállapította, hogy minden érintett piacon van egy szolgáltató, mely 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik a saját hálózata által meghatározott piacokon. A vizsgált piac sajátossága, hogy az érintett piacokon működő szolgáltatók eleve jelentős piaci erővel rendelkeznek, így ezek automatikusan JPE szolgáltatóként lettek kijelölve:

1. Magyar Telekom Nyrt.
2. Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.
3. Hungarotel Távközlési Zrt.
4. Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.
5. PanTel Távközlési Kommunikációs Kft.
6. BT Limited Magyarországi Fióktelepe
7. eTel Magyarország Távközlési Kft.
8. GTS DataNet Távközlési Kft.
9. UPC Magyarország Telekomunikációs Kft.
10. DUNAKANYAR-HOLDING Pénzügyi Tanácsadó és Szolgáltató Kft.
11. DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.
12. FiberNet Kommunikációs Zrt.
13. Tarr Építő-, Szolgáltató- és Kereskedelmi Kft.
14. T-Kábel Magyarország Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.

15. TvNetWork Telekommunikációs Szolgáltató Nyrt.

IV. Kötelezettségek kirovása

Tekintettel arra, hogy a vizsgált érintett piacon az említett JPE-vel rendelkező szolgáltatók piaci ereje várhatóan tartós marad, az ex ante szabályozásnak azt kell biztosítania, hogy a JPE-vel rendelkező szolgáltatók ne élhessenek vissza gazdasági erőfölényükkel.

A Tanács a piacelemzés lefolytatását követően megállapította, hogy a jelen gazdasági környezetben nem kellően hatékony a verseny; lehetőség van túlzó árazásra, illetőleg egyéb árjellegű eszközök alkalmazására, árdiszkriminációra; információ visszatartására; valamint indokolatlan előírások, illetve követelmények kialakítására. A Tanács az érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókat a teljes magyarországi szolgáltatási piacon mérhető előfizető számuk, piaci részesedésük, méretük és gazdasági erejük alapján indokoltnak tartja két csoportba (Nagy JPE szolgáltatók, Kis JPE szolgáltatók) sorolni.

Ezen JPE kirótt nagykereskedelmi kötelezettségek a következők:

Nagy JPE szolgáltatók (1-4. szolgáltatók)

- átláthatóság, RIO módosítása;
- számviteli szétválasztás;
- költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége;
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek;
- egyenlő elbánás.

Kis JPE szolgáltatók (5-15. szolgáltatók)

- átláthatóság RIO nélkül
- egyenlő elbánás

V. A nemzeti konzultáció során beérkezett GVH és szolgáltatói észrevételek**1. A Gazdasági Versenyhivatal fontosabb észrevételei**

A GVH alapvetően egyetért a határozatban foglaltakkal, észrevételei inkább, formai, illetve technikai jellegűek voltak, mely felvetésekre a Tanács részletes választ adott.

2. Szolgáltatók és társadalmi szervezetek fontosabb észrevételei

A határozat tervezetéhez a Magyar Telekom Nyrt., az Invitel Zrt. (a Hungarotel Zrt-vel összhangban), a Pantel Távközlési Kft., a Monor Telefon Társaság Kft., a FiberNet Zrt, az On-Line System valamint az ATSze adott észrevételeket. A főbb észrevételek a JPE kijelölésre, a konkrét kötelezettségek kiszabásával kapcsolatos kérdésekre, a kötelezettségek végrehajtását előíró (számviteli szétválasztási, illetve költségmodell készítési) mellékletek értelmezésével, illetve végrehajtásával kapcsolatos kérdésekre, a beolvasást szabályozó átmeneti szabályozásra vonatkoztak. Ezeket a Tanács megválaszolta, illetve egy részüket a végleges határozatban figyelembe vette.

VI. Az Európai Bizottság észrevételei a notifikáció során

Az Európai Bizottság kiegészítő információk szolgáltatását kérte. A Bizottság magyarázatot kért a Monortel és a Hungarotel Magyar Telekomhoz viszonyított végződtetési díjai szabályozásának indokairól, valamint megkérdezte, hogy az NHH miért tett különbséget az

inkumbens és az alternatív szolgáltatókra vonatkozó kötelezettségek kiszabását illetően. A Bizottság továbbá magyarázatot kért arra, hogy az NHH miért nem szab ki költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége és hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket az alternatív szolgáltatók számára, valamint az egyenlő elbánás, mint kiszabandó kötelezettség megfelelőségéről, arányosságáról kértek magyarázatot. A Tanács megadta az információkat EU felvetéseire.

Az Európai Bizottság további észrevételei az egyenlő elbánás kötelezettségéről, az aszimmetrikus kötelezettségek kiszabásáról szóltak, melyekre a Tanács válaszolt.

A Bizottság a határozatot notifikálta.

A Tanács 2007. december 18-án jóváhagyta a DH-26154-29/2007. számú, üzleti titokmentes határozatot.